

*Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača
Predsjednica*

25.10.2023

gđa Irene Tinagli
Predsjednica
Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku
BRUXELLES

Predmet: Mišljenje o izvješću „Politika tržišnog natjecanja – godišnje izvješće 2023.”
(2023/2077(INI))

Poštovana gđo predsjednice,

u okviru navedenog predmeta, Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača zadužen je za podnošenje mišljenja Vašem odboru. Na svojoj sjednici od 23. svibnja 2023. to je mišljenje odlučio podnijeti u obliku pisma.

Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača predmetno je pitanje razmotrio na sjednici od 25. listopada 2023. Na toj istoj sjednici¹, Odbor je odlučio pozvati Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti niže navedene prijedloge.

S poštovanjem,

Anna Cavazzini

¹ Na konačnom glasovanju nazočni su bili: Anna Cavazzini (predsjednica), Andrus Ansip (potpredsjednik), Maria Grapini (potpredsjednica), Alex Agius Saliba, Pablo Arias Echeverría, Laura Ballarín Cereza, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoş, Dita Charanzová, Deirdre Clune, Geoffroy Didier, Malte Gallée, Claude Gruffat, Svenja Hahn, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Maria-Manuel Leitão-Marques, Antonius Manders, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, René Repasi, Catharina Rinzema, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Dominik Tarczyński, Róża Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann, Stéphanie Yon-Courtin, Eric Minardi (u skladu s člankom 209. stavkom 7. Poslovnika).

PRIJEDLOZI

1. podsjeća na ključnu vezu između politike tržišnog natjecanja i unutarnjeg tržišta, što jasno proizlazi iz samog teksta članaka Ugovora kojima se uređuje politika tržišnog natjecanja EU-a, članaka 101. i 102. UFEU-a; pozdravlja činjenicu da je Komisija u svojem zakonodavnom i političkom radu prepoznala potrebu za integracijom politike tržišnog natjecanja s ciljevima unutarnjeg tržišta koji je oblikuju; u tom pogledu napominje da je izvršna potpredsjednica Vestager svoj predgovor godišnjem izvješću Komisije o tržišnom natjecanju za 2022. (COM(2023)184) započela s 30. obljetnicom jedinstvenog tržišta;
2. nadalje podsjeća na temeljno usmjerenje politike tržišnog natjecanja prema jačanju jedinstvenog tržišta i osnaživanju poduzeća za poticanje zelene i digitalne tranzicije; podsjeća da je politika tržišnog natjecanja osmišljena kako bi se održalo otvoreno tržišno gospodarstvo sa slobodnim, poštenim i učinkovitim tržišnim natjecanjem koje pogoduje učinkovitoj raspodjeli resursa kako bi se povećala dobrobit potrošača ne samo pružanjem pristupačnih cijena i većeg izbora inovativnih i održivijih proizvoda i usluga, već i kvalitetnijom proizvodnjom, čime se jamči visoka razina zaštite potrošača;
3. ističe potrebu za učinkovitim rješavanjem problema narušavanja tržišta i poticanjem tržišnog natjecanja uklanjanjem postojećih neopravdanih regulatornih prepreka i smanjenjem nepotrebnih administrativnih opterećenja kako bi se olakšao ulazak novih konkurenata na tržište; naglašava da se povećanim tržišnim natjecanjem na tržištu proizvoda u kombinaciji s uklanjanjem neopravdanih regulatornih prepreka smanjuju profitne marže i razine cijena;
4. smatra da bi pravila tržišnog natjecanja trebala biti usklađena s općim ciljevima održive i pravedne tranzicije, među ostalim trebala bi poduprijeti ciljeve europskog zelenog plana i Pariškog klimatskog sporazuma;
5. podsjeća da su nedavno doneseni Akt o digitalnim tržištima¹ i Akt o digitalnim uslugama² koji predstavljaju ključni korak prema usklađenom, pravednom i konkurentnom digitalnom jedinstvenom tržištu;
6. ponavlja potrebu za potpunom i pravodobnom provedbom Akta o digitalnim tržištima kako bi se stvorile mogućnosti koje otvorena tržišta mogu donijeti poduzećima i potrošačima; u tom pogledu potiče Komisiju da obrati posebnu pozornost na potpunu i pravodobnu provedbu obveza nadzornika pristupa u vezi s interoperabilnošću u skladu s člankom 7., uključujući mogućnost proširenja područja primjene te odredbe na usluge društvenih mreža, kako je predviđeno klauzulom o preispitivanju Akta o digitalnim tržištima; sa zanimanjem iščekuje transparentan i uspješan dovršetak postupka utvrđivanja statusa nadzornika pristupa ne samo na temelju kvantitativnih kriterija iz članka 3. stavka 2., već i na temelju kvalitativne procjene iz članka 3. stavka 8.;
7. poziva Komisiju da već sada predviđi pokretanje istraživanja tržišta u skladu s člankom 19. Akta o digitalnim tržištima kako bi se ispitalo postoje li u digitalnom sektoru nove usluge koje bi trebalo dodati na popis iz članka 2. stavka 2. Akta o digitalnim tržištima s

¹ Uredba (EU) 2022/1925.

² Uredba (EU) 2022/2065.

obzirom na najnovija tehnološka dostignuća; potiče Komisiju da uskoro doneše delegirane akte kako bi se proširili načini primjene ili odredili načini provedbe obveza utvrđenih u člancima 5., 6. i 7. kako je utvrđeno u članku 12. Akta o digitalnim tržištima s obzirom na ono što je naučeno – među ostalim – na radionicama organiziranima tijekom protekle godine;

8. u tu svrhu prepoznaće znatan rad Komisije na osiguravanju potrebnih sredstava za provedbu; međutim, naglašava hitnu potrebu da Komisija upotrijebi što više finansijskih i ljudskih resursa kako bi se osigurala uspješna provedba Akta o digitalnim tržištima;

9. pozdravlja nedavno donošenje delegiranog akta kojim se utvrđuju vrlo velike internetske platforme i vrlo velike tražilice u okviru Akta o digitalnim uslugama; ističe da takve platforme i tražilice moraju utvrditi, analizirati i procijeniti sistemske rizike te uspostaviti učinkovite mјere ublažavanja; potiče Komisiju da obrati posebnu pozornost na provedbu tih zahtjeva uz provedbu Akta o digitalnim uslugama u cjelini;

10. ustraje u tome da je potrebno da Komisija kao temeljni pristup nastavi provoditi politiku aktivne provedbe pravila tržišnog natjecanja u pogledu digitalnog jedinstvenog tržišta, što je ključno kako bi potrošači osjetili prednosti takvih važnih tržišta u smislu većeg izbora i nižih cijena te jačanja poslovne konkurentnosti; u tom pogledu pozdravlja da Komisija tijekom proteklih nekoliko godina aktivno vodi predmete u vezi s nekoliko sudionika na digitalnim tržištima, iako ponekad postupak donošenja odluka za pokretanje novih istraga i zatvaranje otvorenih istraga traje predugo; poziva na nastavak tako snažne i nepristrane provedbe pravila tržišnog natjecanja te na to da se pokrenuti postupci za izvršenje okončaju što je prije moguće, pri čemu se u najvećoj mogućoj mjeri vodi računa o potpunom održavanju tržišnog natjecanja na digitalnim tržištima EU-a;

11. također ustraje u tome da je potrebno da Komisija koordinira svoju tekuću provedbu u vezi s digitalnim tržištima u skladu s tradicionalnim pravilima tržišnog natjecanja utvrđenima u Ugovoru, tj. člancima 101. i 102. UFEU-a, koji predstavljaju *ex post* provedbu u silaznom lancu, uzlaznu, *ex ante* provedbu u odnosu na ista tržišta kakva je sada moguća u okviru Akta o digitalnim tržištima, posebno u onim tržišnim područjima koja (još) nisu obuhvaćena područjem primjene Uredbe; poziva Komisiju da u tom pogledu bude oprezna u pogledu pravnih učinaka različitih načina provedbe te da zajamči usklađenost svojeg pristupa u pogledu rezultata politike i snage provedbe na svim razinama;

12. poziva Komisiju da ojača pravila kontrole koncentracija koja se odnose na takozvana „ubojita preuzimanja” kako bi se zajamčili jednakvi uvjeti za mala i srednja poduzeća u Europi i gospodarstvo u cjelini; dodaje da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti utjecaju koji koncentracija podataka, proizašla iz koncentracije, ima na pravo na privatnost i zaštitu podataka; potiče Komisiju da pri definiranju digitalnih tržišta i vladajućih položaja na takvim tržištima uzme u obzir navedene čimbenike i nenovčane čimbenike;

13. ponavlja svoj poziv Komisiji da nastavi aktivno pratiti i ukidati neopravdano geografsko blokiranje i druga ograničenja prekogranične internetske prodaje, na temelju prvenstveno pristupa usmјerenog na potrošače kako bi im se omogućio pristup većem izboru proizvoda i usluga diljem EU-a;

14. pozdravlja novi pristup u posljednjim protumonopolskim predmetima, u kojima Komisija prvi put i pod određenim uvjetima predviđa uvođenje strukturnih mјera kako bi se zaustavilo

protutržišno ponašanje, posebno kada je isto poduzeće tijekom godina ponovilo predmetnu praksu protivnu tržišnom natjecanju u drugim segmentima tržišta; u tom pogledu potiče Komisiju da u tom smjeru nastavi s učinkovitom *ex post* provedbom protumonopolskih pravila;

15. ponavlja poziv Komisiji da riješi problem negativnog učinka koji teritorijalna ograničenja opskrbe imaju na tržišno natjecanje kako bi se osiguralo potpuno funkcionalno jedinstveno tržište i iskoristile njegove potencijalne koristi za potrošače; ponavlja da te vrste ograničenja mogu dolaziti u različitim oblicima, kao na primjer odbijanje isporuke određenih proizvoda ili usluga, prijetnja prekidom opskrbe određenog distributera, ograničavanje količina dostupnih za prodaju, neopravdane razlike u assortimanu i cijenama proizvoda među državama članicama ili deklaracije na nedovoljnom broju jezika na ambalaži proizvoda; podsjeća da diferencijacija proizvoda i cjenovna diskriminacija ne predstavljaju automatski teritorijalna ograničenja opskrbe i da se mogu temeljiti na razumnim i opravdanim praksama ili poslovnim odlukama, ali pritom moraju biti u skladu s mjerodavnim pravom Unije;

16. podsjeća, na globalnoj razini, na potrebu za učinkovitom dodjelom dostačnih javnih sredstava i pristupom cjenovno pristupačnom privatnom financiranju, na godišnjoj i trajnoj osnovi, kako bi se osiguralo ispunjavanje ciljeva Programa jedinstvenog tržišta³, uključujući njegovu komponentu politike tržišnog natjecanja, a to su poboljšanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta te zaštita i osnaživanje građana, potrošača i poduzeća, posebno malih i srednjih poduzeća;

17. napominje da je Komisija u ožujku 2022. donijela privremeni okvir za krizne situacije, koji je sada produljen do kraja 2023., kako bi se smanjio negativan socijalni i gospodarski učinak koji ruski agresivni rat protiv Ukrajine ima na EU; poziva Komisiju da pomno prati razvoj događaja u tom području i procijeni jesu li potrebne daljnje privremene izmjene pravila o državnim potporama, istodobno osiguravajući da se tim privremenim mjerama ne stvaraju trajni poremećaji na unutarnjem tržištu;

18. napominje da će mobilizacija ulaganja u iznosu potrebnom za postizanje ciljeva smanjenja emisija do 2030. u određenim primjerenim slučajevima zahtijevati dodjelu državnih potpora koje je odobrila Komisija; stoga poziva Komisiju da uskladi pravila o državnim potporama s djelovanjem EU-a za postizanje dekarbonizacije, a posebno energetske tranzicije; žali zbog toga što za odobravanje državnih potpora u pravilu nisu predviđeni nikakvi zeleni uvjeti; poziva na usklađivanje pravila o državnim potporama s općim ciljevima održive i pravedne tranzicije;

19. naglašava da bi pravila tržišnog natjecanja u području usluga od općeg gospodarskog interesa trebala zaštititi pristup građana osnovnim javnim uslugama; podsjeća na potrebu za bolje usmjerjenim državnim potporama za usluge od općeg gospodarskog interesa, uključujući energiju, promet, telekomunikacije, zdravstvo i stanovanje.

³ Uredba (EU) 2021/690.